

Stilstaan bij privacy voordat we alles transparant maken

3

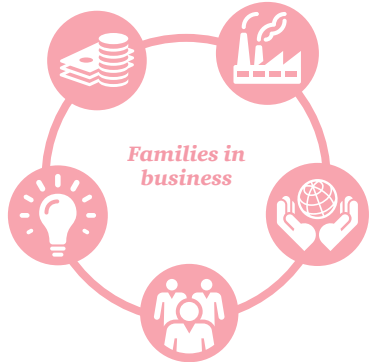
Het vervolgonderzoek naar de impact van het UBO-register op vermogende en ondernemende families in zestien Europese landen

Juli 2017

Het UBO-register in een oogopslag

Hoewel er nog veel onduidelijkheid bestaat over de exacte invulling van het UBO-register, laat ons onderzoek onder zestien landen zien dat de invoering van dit register impact heeft op de privacy en gevoelens van veiligheid van UBO's. Deze zorgen moet de nationale wetgever naar onze mening zichtbaar meenemen in de afweging tussen de maatschappelijke roep om transparantie en het recht van het individu op privacy bij de invoering van het register.

- 1 De 4^e antiwitwasrichtlijn (de Richtlijn) heeft als doel belastingontduiking te voorkomen en witwaspraktijken en financiering van terrorisme tegen te gaan. Meer transparantie wordt als oplossing ingezet en de EU-lidstaten moeten daarvoor een UBO-register invoeren, een register van uiteindelijke eigenaren. De richtlijn geeft de EU-lidstaten enige ruimte bij de vormgeving van het UBO-register. Het register moest vóór 27 juni 2017 zijn ingevoerd.

- 2 Een UBO (Ultimate Beneficial Owner) is iedere natuurlijke persoon die voor meer dan 25% (in) direct eigendom of zeggenschap heeft over een entiteit, zoals een vennootschap. De definitie van UBO voor trust(achtigen) is veel breder: vrijwel alle betrokkenen worden gezien als UBO (de settlor, de trustee(s), de protector, de begunstigden en iedere andere natuurlijke persoon met de uiteindelijke controle over de trust).

- 3 Het UBO-register is – op basis van de Richtlijn – toegankelijk voor opsporingsdiensten, specifieke beroepsgroepen en derden met een legitiem belang. De vraag is of bijvoorbeeld journalisten onder de laatste groep vallen. Doordat – kort gezegd – een trust een andere functie vervult dan een onderneming, krijgen derden met een legitiem belang géén toegang tot informatie over de UBO van een trust. De EU-lidstaten lijken bij de invoering van het register in de nationale wetgeving op dit moment een voorkeur te hebben voor een openbaar register, ten koste van privacy.

- 4 Het UBO-register brengt een afweging mee tussen meer transparantie en het recht op privacy. Het vinden van een goede balans daartussen is cruciaal, maar of deze balans ook gevonden wordt is de vraag. Te lichtvaardig kiezen voor een openbaar register maakt dat het recht op privacy ingrijpend wordt getroffen en beperkt.

Inhoud

Voorwoord	4
Noorwegen: de nieuwkomer vanuit de EER	6
Het UBO-register: een update	8
Consultatie van het UBO-register in Nederland	16
Ontwikkelingen rondom aanpassing van de Richtlijn	20
Conclusie	23

Voorwoord

In vervolg op onze publicaties [‘Op zoek naar de balans tussen transparantie en privacy’](#) en [‘Wat is de ruimte voor privacy in een transparante wereld?’](#) besteden wij in deze update aandacht aan de laatste ontwikkelingen rond het UBO-register. Hierin vindt u de resultaten van ons vervolgonderzoek naar de impact van het UBO-register op vermogende families en familiebedrijven en de manier waarop zestien Europese landen naar verwachting de registratie zullen regelen. In al deze landen zijn familiebedrijven de ruggengraat van de nationale economie. Daarnaast vindt u ons commentaar op het Nederlandse consultatiewetsvoorstel voor het UBO-register. Ook met deze derde publicatie over het UBO-register willen wij een bijdrage leveren aan een gedegen, inhoudelijke discussie over het spanningsveld tussen transparantie en privacy.

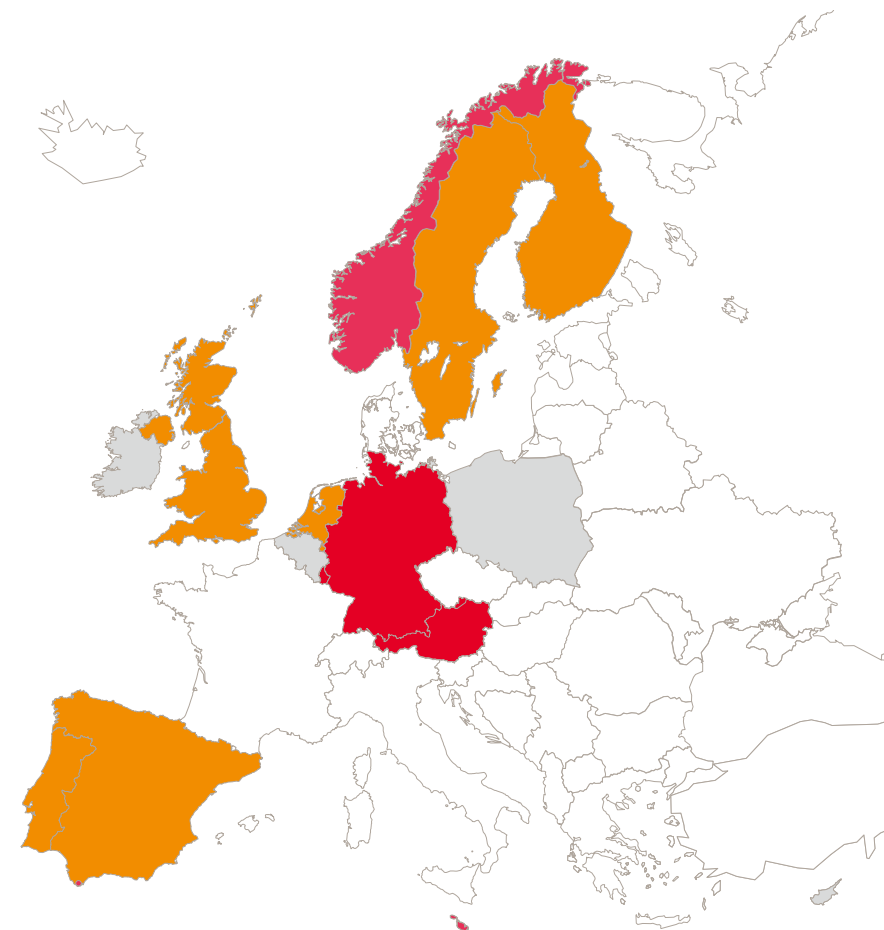
De deadline voor het implementeren van het UBO-register nadert bij het schrijven van dit voorwoord snel en is bij publicatie van dit rapport zelfs al gepasseerd. Twee opvallende zaken. Ten eerste, relatief veel EU-lidstaten zullen de deadline niet hebben gehaald. Ten tweede, de noodzakelijke inhoudelijke discussie over het spanningsveld tussen transparantie en privacy is nog steeds niet gevoerd. Niet op EU-niveau en niet op Nederlands niveau. Wel kiest meer dan de helft van de lidstaten voor een besloten register.

In een wereld die continu in beweging is, is een gedegen, inhoudelijke discussie over het spanningsveld tussen transparantie en privacy van cruciaal belang. Aan de ene kant weerklinkt de roep vanuit de maatschappij om transparantie steeds luider. Op Europees niveau vindt dit - vooruitlopend op de daadwerkelijke invoering van het UBO-register op grond van de 4e antiwitwasrichtlijn (Richtlijn)- zijn neerslag in een voorstel ter aanscherping van deze richtlijn.

Aan de andere kant is het recht op privacy dynamisch en moet de definitie steeds opnieuw worden geformuleerd in wisselwerking met maatschappelijke ontwikkelingen en technologische innovaties: hoe groot is het beschermingsomvang en wat zijn rechtmatige beperkingen? Dit zijn vragen waarbij we in deze publicatie stilstaan.

Achtergrond UBO-register

De verplichte invoering van het UBO-register volgt uit de Richtlijn die het Europese Parlement op 20 mei 2015 heeft aangenomen. Net als de andere EU-landen had Nederland de Richtlijn vóór 27 juni 2017 moeten omzetten in zijn nationale wetgeving. De Richtlijn geeft elke lidstaat enige ruimte bij het bepalen van de manier waarop de Europese registratieverplichtingen worden opgenomen in de nationale wetgeving. Het doel van de Richtlijn is om – door middel van transparantie – belastingontduiking, witwaspraktijken en terrorismefinanciering aan te pakken. Een te steunen doel, maar de vraag blijft of een openbaar UBO-register het juiste middel is om dit doel te bereiken. Wat is de effectiviteit van een openbaar register? Komt het recht op privacy daardoor niet te zeer in de knel? En als dat zo is, zal het register dan geen averechtse werking hebben? Deze vragen staan ook in dit vervolgonderzoek centraal.

Keuze lidstaten voor een open of een besloten UBO-register

Definitief openbaar	Orange
Verwacht openbaar	Yellow
Verwacht besloten	Pink
Besloten	Red
Nog geen keuze	Grey

Familiebedrijven zijn de ruggengraat van de Europese economie

Familiebedrijven leveren een buitengewoon belangrijke bijdrage aan de Europese economie. In vrijwel elk Europees land bestaat de overgrote meerderheid van ondernemingen uit familiebedrijven, en in de meeste landen draagt het segment 50% of meer bij aan het Bruto Nationaal Product. Hoewel familiebedrijven gemiddeld iets kleiner zijn dan overige bedrijven, genereren ze bijna de helft van alle banen.

In ons rapport over de fiscale bedrijfsopvolgingsregelingen in West-Europa - [‘West-Europa trekt één lijn bij overdracht familiebedrijven’](#) - leest u hier meer over.

Inmiddels hebben diverse landen gekozen voor een (deels) openbaar register: Finland, Nederland, Oostenrijk, Portugal, Spanje en Zweden. In het Verenigd Koninkrijk wordt onderzocht in hoeverre het bestaande register voor ‘People with Significant Control’ al aansluit bij het verplichte UBO-register. In andere landen, zoals België en Ierland, is het nog niet duidelijk of het register openbaar of besloten wordt. Gibraltar en Duitsland kiezen voor een register waarbij derden alleen toegang krijgen als zij een ‘legitiem belang’ hebben. Dit begrip komt al voor in de Duitse wetgeving en zal in overeenstemming daarmee worden uitgelegd. Een grensoverschrijdend onderzoek lijkt voor alle EU-lidstaten van belang. Ook Noorwegen, een EER-land dat niet aan de eerdere onderzoeken deelnam, heeft zich bij ons vervolgonderzoek aangesloten. Naar verwachting wordt het UBO-register daar alleen toegankelijk voor iemand met een ‘legitiem belang’ en moet de toegang noodzakelijk en proportioneel zijn. Het totaal aan landen die bij dit onderzoek zijn betrokken, komt daarmee op zestien.

Bij vermogende particulieren en familiebedrijven, die vanwege veiligheid en vertrouwelijkheid anonimiteit verkiezen, heeft de aankondiging van het verplichte register veel onrust teweeggebracht. Ons onderzoek en de reacties op onze eerdere rapporten bevestigen dat de invoering van het UBO-register, daar waar het om een openbaar register gaat, impact heeft op de privacy en gevoelens van veiligheid van UBO’s. Dat is begrijpelijk, want een eenvoudig openbaar toegankelijk register met hun persoonsgegevens

kan een bedreiging vormen voor hun privacy en mogelijk zelfs voor hun persoonlijke veiligheid en die van hun kinderen. Toezicht vanuit de overheid is begrijpelijk en niet het principiële probleem. Vanwege de mogelijkheid dat een willekeurige kwaadwillende het register kan raadplegen, is het niet ondenkbeeldig dat de UBO op zoek gaat naar mogelijkheden om buiten het register te blijven. Als familiebedrijven zich hierdoor terughoudend gaan opstellen en in hun schulp kruipen, is het zelfs niet ondenkbaar dat het middel transparantie contraproductief zal werken, wat uiteindelijk tot ineffectieve wetgeving leidt.

Zoals gezegd, een gedegen afweging tussen openbaarheid van het register en de omvang van inbreuk op het privacygrondrecht zien wij nog nauwelijks terug in het politieke debat en het Nederlandse consultatiewetsvoorstel. Wel heeft op EU-niveau de European Data Protection Supervisor als onafhankelijk instituut geoordeeld dat het openbaar maken van het UBO-register disproportioneel is.

Wij dringen er dan ook bij de wetgevers op aan om privacy en transparantie alsnog zorgvuldig en op deugdelijke gronden tegen elkaar af te wegen. Dit zal leiden tot een goede balans tussen de maatschappelijke wens tot transparantie en het individuele grondrecht op privacy. Daarbij moet elk individu de zekerheid hebben dat de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens met voldoende waarborgen is omkleed.

Renate de Lange-Snijders
Partner Tax | Family Business & Private Wealth

Casper de Nooijer
Director Family Business

Charlotte Zandvoort-Gerritsen
Senior Manager Legal Services

Noorwegen: de nieuwkomer vanuit de EER

Dit jaar is het onderzoek uitgebreid van 15 naar 16 landen. De nieuwkomer Noorwegen heeft een bijzondere status, omdat het geen EU-lidstaat is maar lid is van de Europees Economische Ruimte (EER). Een EU-richtlijn bindt EER-lidstaten in principe niet, daar is een aanvullende handeling voor nodig. Noorwegen kiest ervoor om het register publiek beschikbaar te maken onder twee voorwaarden: de gebruiker moet een legitiem belang hebben, en de toegang moet noodzakelijk en proportioneel zijn in verhouding tot het doel om terrorismefinanciering te bestrijden en witwassen te voorkomen.

Wat is de EER?

De EER (in Engels: European Economic Area) bestaat naast de EU-landen uit Liechtenstein, Noorwegen en IJsland. Deze laatste drie landen maken deel uit van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA). De EER is ontstaan door een overeenkomst tussen de lidstaten van EG (voorloper van de EU) en deze drie EVA-lidstaten. Het doel van de EER-overeenkomst is samenwerking tussen de EU- en deze drie EVA-lidstaten op economisch gebied. Deze drie landen moeten in beginsel wel de EU-wetgeving over de interne markt van de EU implementeren. Meer specifiek is overeengekomen dat de EVA-landen gelijklopende wetgeving op het gebied van sociale politiek, bescherming van consumenten, milieu en ondernemingsrecht (waaronder het UBO-register) en zullen implementeren in hun nationale wetgeving. De EER-overeenkomst werd gesloten in 1992 en trad op 1 januari 1994 in werking.

Het Noorse UBO-register

In december 2016 heeft een regeringscommissie een wetsvoorstel voor het UBO-register bekendgemaakt waarop alle belanghebbenden input konden leveren. Daarna wordt het voorstel ter goedkeuring aan het parlement voorgelegd. Naar verwachting wordt het UBO-register alleen toegankelijk voor iemand met een 'legitiem belang'. Dit begrip duidt op het aan de kaak stellen of bestrijden van witwaspraktijken en van terrorismefinanciering. Bovendien moet de toegang noodzakelijk en proportioneel zijn. In aanvulling op de minimumgegevens die de Richtlijn voorschrijft, zal het register ook de geboortedatum van de UBO bevatten. Omdat de UBO-informatie volgens de Noorse wetgeving geen privacygevoelige gegevens betreft, is het niet uitgesloten dat journalisten de informatie uit het register mogen publiceren. Hierover zijn echter nog geen officiële mededelingen gedaan. Het wetsvoorstel schrijft voor dat het register verplicht wordt voor een groot aantal entiteiten, waaronder bv's, nv's, Europese vennootschappen, coöperaties en overheidsondernemingen. Daarnaast moeten ook ziekenhuis-trusts gegevens over hun UBO's aanleveren. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het Brønnøysund Register Centrum het UBO-register beheren. UBO-gegevens van buitenlandse trusts of andere juridische constructies komen in een apart register. Als een entiteit de informatie niet binnen een bepaalde termijn verstrekt, kan er een boete volgen.

Het UBO-register: een update

Alle EU-landen moesten de Richtlijn voor 27 juni 2017 omgezet hebben in hun nationale wetgeving. Tot dusver hebben de meeste landen de contouren van hun UBO-register in een wetsvoorstel bekendgemaakt. Maar Cyprus, Polen en Spanje zijn nog niet eens aan een wetsvoorstel toegekomen. Sommige landen hebben voor een (al dan niet deels) openbaar register gekozen, zoals Finland, Nederland, Oostenrijk, Portugal en Spanje. Andere staten kiezen voor een min of meer besloten register dat toegankelijk is voor derden met een legitiem belang: zoals Duitsland, Gibraltar en Malta. Niet overal is echter duidelijk wat 'legitiem belang' inhoudt. Een paar landen zijn er nog niet over uit of het register openbaar of besloten wordt: België, Ierland, Luxemburg en Polen. Kortom, vlak voor de deadline is er nergens volledige duidelijkheid over het UBO-register.

Duitsland

De Duitse regering heeft in februari 2017 een wetsvoorstel ingediend ter implementatie van de Richtlijn. Op het moment ligt het voorstel bij het parlement. In het voorstel staat dat de wet op 26 juni 2017 van kracht wordt en dat er vanaf 1 oktober gegevens bij het register moeten worden aangeleverd. Het register wordt onder andere verplicht voor vennootschappen en geregistreerde partnerschappen. En verder voor trusts en trustees die in Duitsland gevestigd zijn en die een (niet-liefdadigheids)fonds beheren.

Op basis van het voorstel is aan de rapportageverplichtingen voldaan als de desbetreffende informatie al beschikbaar is in andere officiële elektronische registers, zoals het Duitse handelsregister.

Overheidsinstanties krijgen volle toegang tot het register voor zover dat nodig is ter vervulling van hun taken. Partijen met wettelijke verplichtingen (zoals banken en notarissen) kunnen toegang krijgen als zij aantonen dat zij de informatie nodig hebben om aan hun cliënt-identificatieverplichtingen te voldoen. Andere partijen krijgen toegang als zij een 'legitiem belang' kunnen aantonen. Dit begrip komt al voor in bestaande wetgeving en zal dienovereenkomstig worden uitgelegd. In het register komen alleen naam, geboortedatum, woonplaats en aard en omvang van het belang van de UBO. Personen met een 'legitiem belang' krijgen weliswaar de naam, aard en omvang van het belang, maar verder alleen geboortemaand en -jaar en het woonland te zien.

Het is mogelijk om de gegevens geheel of gedeeltelijk af te schermen als de UBO kan aantonen dat de informatie hem of haar in gevaar kan brengen vanwege criminele activiteiten. Ook informatie over minderjarigen of wilsonbekwame personen kan worden afgeschermd. Het is echter niet mogelijk om de toegang tot informatie te beperken voor overheidsinstanties. Ook voor banken en notarissen komen geen beperkingen als zij die informatie nodig hebben voor cliënt identificatie.

België

Op 31 maart 2017 heeft de Belgische ministerraad een wetsvoorstel over de invoering van het UBO-register ingediend bij de Raad van State. De inhoud van het wetsvoorstel is nog niet bekend, maar naar verluid staat daar onder meer in dat binnenlandse bedrijven, stichtingen en trusts gegevens over hun UBO moeten aanleveren. Het register zal beheerd worden door het ministerie van Financiën. De invoering van de Richtlijn wordt gezien als een van de maatregelen naar aanleiding van de terroristische aanslag in Brussel op 22 maart 2016. Het is nog niet duidelijk of het register openbaar wordt. De verwachting is wel dat een openbaar register de risico's voor de uiteindelijk begunstigen vergroot. Na overleg met de commissie voor privacy zal een Koninklijk Besluit concretere zaken bepalen: de wijze van verkrijgen van de gegevens, de aard van de gegevens, het beheer, de toegang en het gebruik ervan.

Finland

In november 2016 heeft de Finse regering het wetsvoorstel ter implementatie van de Richtlijn gepresenteerd. Op dit moment is de wetgeving echter nog niet in werking getreden.

Registratie van de UBO wordt verplicht voor buitenlandse express trusts of vergelijkbare juridische constructies, bedrijven, religieuze instellingen, stichtingen en verenigingen. Bij een vereniging wordt de voorzitter beschouwd als UBO, behalve als er iemand anders is die de werkelijke begunstigde is. In dat geval wordt diegene uiteraard als UBO geregistreerd.

Het voorgestelde openbaar register wordt opgenomen in de bestaande registers: Trade Register, Register of Associations, Register of Foundations en het Register of Religious Communities. Al deze registers worden beheerd door het Finse Patent and Register Office. UBO-gegevens zoals naam, geboortedatum, nationaliteit, woonstaat en de aard en omvang van het gehouden belang zullen voor iedereen toegankelijk zijn. In het UBO-register komen ook het identiteitsnummer en het woonadres van vreemdelingen. De autoriteiten hebben echter toegang tot meer gegevens, zoals de identiteitsnummers of vergelijkbare identificatie en het woonadres van de UBO.

Gibraltar

In Gibraltar hebben er het afgelopen jaar weinig nieuwe ontwikkelingen plaatsgevonden. Zoals in ons vorige rapport ook aangegeven, zal het UBO-register niet openbaar worden maar wordt het wel toegankelijk voor derden met een 'legitiem belang'. Dit begrip zal naar verwachting per geval worden bepaald. De beheerder van het register zal de Finance Centre Director zijn.

Wat betreft registratie van UBO's van trusts en stichtingen ligt het voor de hand dat die alleen worden geregistreerd wanneer het bestaan van de entiteit gevolgen heeft voor belastingheffing. Waarschijnlijk worden onder meer bestuurders en hoger personeel van vennootschappen, bestuurders van stichtingen en trustee's geregistreerd.

Cyprus

In Cyprus hebben zich tot dusver geen nieuwe ontwikkelingen rondom het UBO-register voorgedaan.

Luxemburg

Op 31 maart 2017 heeft de Luxemburgse ministerraad een wetsvoorstel over de invoering van het UBO-register goedgekeurd. Op basis van informatie van het ministerie van Justitie is er conceptwetgeving voor de implementatie die naar verwachting binnenkort wordt gepubliceerd.

Trusts en trustees krijgen te maken met andere regelgeving. Hiervoor zou ook al conceptwetgeving zijn opgesteld, maar daar zijn geen ontwikkelingen van bekend.

Qua presentatie zal het UBO-register onderdeel worden van het handelsregister, al blijven de achterliggende databases apart. Buitenlandse entiteiten en fondsen voor gezamenlijke rekening zijn uitgesloten van het register.

Naast de identiteit van de UBO, moet ook de aard en omvang van diens belang worden ontsloten. De informatie moet exact, actueel en compleet zijn. Er zullen naar verwachting sancties worden ingevoerd voor bedrijven die niet de juiste informatie verstrekken. Bij nieuw opgerichte entiteiten moet de UBO worden geregistreerd binnen 30 dagen vanaf het moment van oprichting. Diezelfde termijn geldt wanneer een UBO wijzigt. Voor reeds bestaande entiteiten is de registratieperiode verlengd naar zes maanden. In het register komt alleen de informatie die bedrijven doorgeven en deze wordt zonder verificatie gepubliceerd. De conceptwetgeving bevat een verplichting voor iedereen met toegang tot het register om geconstateerde afwijkingen door te geven. Er staat nog geen sanctie op het niet voldoen hieraan. Het raadplegen van het register is niet verplicht, het is optioneel om het te gebruiken bij bijvoorbeeld cliëntidentificatie. Desalniettemin, een sterk aanbevolen hulpmiddel.

De omvang van de toegang tot gegevens uit het register hangt af van de groep waar je toe behoort.

- Bevoegde autoriteiten krijgen onbeperkt toegang.
- Zelfregulerende instanties en bedrijven die hun cliënt moeten identificeren krijgen onbeperkte toegang tot de naam van de UBO's, maar krijgen geen toegang tot hun adres en nationaal identificatienummer.
- Derden die in Luxemburg wonen krijgen toegang wanneer zij een legitiem belang hebben. Zij moeten per geval met schriftelijke motivering om toegang verzoeken bij een commissie ter beoordeling.

Het UBO-register is voorzien van een beschermingsregeling: beperking van toegang kan worden aangevraagd bij risico's van fraude, geweld of als de uiteindelijk gerechtigde minderjarig is. Het verzoek moet worden gemotiveerd en schriftelijk ingediend bij een commissie die het verzoek per geval zal beoordelen.

Malta

In Malta hebben zich tot dusver geen nieuwe ontwikkelingen rondom het UBO-register voorgedaan. Naar verwachting wordt de wetgeving binnen een paar maanden gepubliceerd.

Ierland

Met ingang van 15 november 2016 is een deel van de Richtlijn omgezet in de Ierse wetgeving. Op grond hiervan zijn rechtspersonen verplicht om actuele en nauwkeurige informatie over UBO's bij te houden in interne registers. Het geeft rechtspersonen de kans om informatie te verzamelen voordat de Richtlijn in zijn geheel wordt geïmplementeerd. Naar alle waarschijnlijkheid krijgen de registratieplichtigen drie maanden de tijd om de registratie via een online portal in orde te maken. Niet-naleving van de wetgeving is een misdrijf waarop een boete staat van maximaal 5.000 euro, voor zowel burgers als rechtspersonen.

Het Companies Registration Office gaat een centraal UBO-register beheren. Het is nog niet bekend of de informatie in het UBO-register openbaar wordt. Dat wordt beslist zodra de reacties op een consultatiedocument geanalyseerd zijn. De informatie is in ieder geval wel toegankelijk voor de bevoegde autoriteiten.

Informatie over trusts wordt mogelijk ondergebracht in een separaat en besloten register.

Nederland

In Nederland is het wetsvoorstel met betrekking op het UBO-register op 31 maart 2017 in consultatie gebracht. De consultatie is inmiddels afgerond met meer dan veertig publieke reacties.

Het UBO-register gaat deel uitmaken van het Handelsregister met de Kamer van Koophandel als beheerder. Een exacte definitie van UBO ontbreekt in het wetsvoorstel en volgt later in lagere regelgeving. Het register wordt weliswaar openbaar maar is voor derden en meldingsplichtige instellingen, zoals dienstverleners, banken en verzekeraars, alleen zoekbaar op naam van de onderneming of rechtspersoon en niet op naam van de UBO. Alleen voor de Financiële inlichtingen eenheid (FIU) geldt een uitzondering: deze instantie kan het register doorzoeken op natuurlijke personen.

Gegevens als naam, geboortemaand en -jaar, nationaliteit, woonstaat en de aard en omvang van het economische belang van de UBO zijn voor iedereen toegankelijk. Burgerservicenummer, buitenlands fiscaal identificatienummer, geboortedatum, geboorteland en -plaats zijn niet openbaar en alleen de bevoegde autoriteiten zoals het Openbaar Ministerie, de politie en de Belastingdienst en de FIU kunnen ze inzien. In bepaalde gevallen kan een UBO verzoeken om afscherming van de gegevens. Bevoegde autoriteiten en de FIU kunnen de gegevens echter altijd inzien.

De verplichte registratie geldt onder meer voor vennootschappen, stichtingen, verenigingen, rederijen, maatschappen, coöperaties en Europese vennootschappen. Er komt geen trustregister omdat het Nederlandse recht de trust of vergelijkbare constructies niet kent. Bestaande ondernemingen en rechtspersonen moeten binnen 18 maanden na de inwerkingtreding van de UBO-wet UBO-gegevens registreren.

Oostenrijk

Op 12 april 2017 heeft het Oostenrijkse ministerie van Financiën conceptwetgeving gepubliceerd voor het UBO-register (wirtschaftliches Eigentümer Registergesetz). De uiteindelijke invoer is gepland op 15 januari 2018. De relevante UBO-informatie moet vervolgens vanaf 1 juni 2018 worden ingediend.

Het is de bedoeling dat alle wettelijke entiteiten die zijn ingeschreven in het Vennootschapsregister, evenals verenigingen, stichtingen, trusts en trustachtige entiteiten, gegevens over hun uiteindelijke eigenaren moeten indienen, ongeacht of ze transparant zijn of niet. Personen met een direct of indirect belang van meer dan 25% of die lid zijn van een raad van bestuur kwalificeren als UBO. Bij stichtingen, trusts en trustachtige entiteiten kwalificeren de settlor, protector en beneficiaries als UBO.

De informatie die in het register moet worden ingediend, omvat de identiteit van de UBO, zijn woonplaats en specificaties met betrekking tot de manier waarop eigendom of controle wordt uitgeoefend.

Het register zal effectief worden beheerd door het Oostenrijkse ministerie van Financiën. De geregistreerde informatie is toegankelijk voor financiële instellingen, adviseurs, accountants, agenten, makelaars en alle bedrijven die geldtransacties accepteren van meer dan 10.000 euro, op voorwaarde dat zij de informatie nodig hebben om hun antiwitwasverplichtingen te vervullen of dat zij kunnen bewijzen dat zij een andere legitiem belang hebben bij de informatie. Ook zullen bepaalde federale financiële autoriteiten, lokale overheden en andere overheids- en niet-gouvernementele instanties toegang hebben tot het register.

Bij niet voldoen aan de registratieverplichtingen kunnen boetes worden opgelegd van maximaal 200.000 euro. Misbruik van de gegevens kan worden beboet tot EUR 10.000.

Polen

De Poolse ministerraad heeft begin mei 2017 een wetsvoorstel ter implementatie van het UBO-register gepresenteerd. De volgende stap is dat het wetsvoorstel wordt ingediend bij het Poolse parlement voor goedkeuring. Op basis van het beschikbare wetsvoorstel treden de bepalingen ter zake van het UBO-register 18 maanden na publicatie van de wet in werking.

Het UBO-register wordt verplicht voor bedrijven, stichtingen en verenigingen en zal openbaar zijn. Het beheer komt bij het Poolse ministerie van Financiën te liggen. Het tekortschieten in de registratie van een UBO in een specifieke periode, kan worden beboet met PLN 1.000.000.

Spanje

De Spaanse wetgever sluit op 10 juni een publieke consultatie over de implementatie van het UBO-register af. Het consultatiedocument bevat evenwel weinig details over de vormgeving van het UBO-register. Naar verwachting zal de wetgeving in juni/juli 2017 in werking treden. Daarbij is al wel bekend dat de informatie in het commerciële register openbaar zal zijn. De UBO-informatie in het register van de General Council of Notaries wordt toegankelijk voor de toezichthouder van het Spaanse antiwitwasprogramma en andere overheidsinstanties. Overige entiteiten die onderworpen zijn aan de antiwitwaswetgeving krijgen alleen toegang als zij relevante overeenkomsten hebben gesloten met de General Council of Notaries.

Portugal

Recentelijk is het wetsvoorstel voor de implementatie van het UBO-register ingediend bij het Portugese Parlement.

Het wordt een openbaar register met het Portugese Handelsregister als beheerder. Registratie wordt onder andere verplicht voor verenigingen, coöperaties, stichtingen en bedrijven.

Conform de wetgeving ter bescherming van persoonsgegevens zal er echter maar een minimum aan gegevens aan het publiek beschikbaar worden gesteld. Justitiële autoriteiten, politie en de Portugese belastingdienst zullen te allen tijde toegang hebben tot alle data.

Ook zijn enkele details onthuld over boetes voor niet-naleving van registratieverplichtingen. Bijvoorbeeld: non-compliance kan leiden tot een verbod op winstuitkering en/of het aangaan van overheidsopdrachten.

Naar verwachting zullen nadere details van de wetgeving binnenkort bekend worden gemaakt.

Zweden

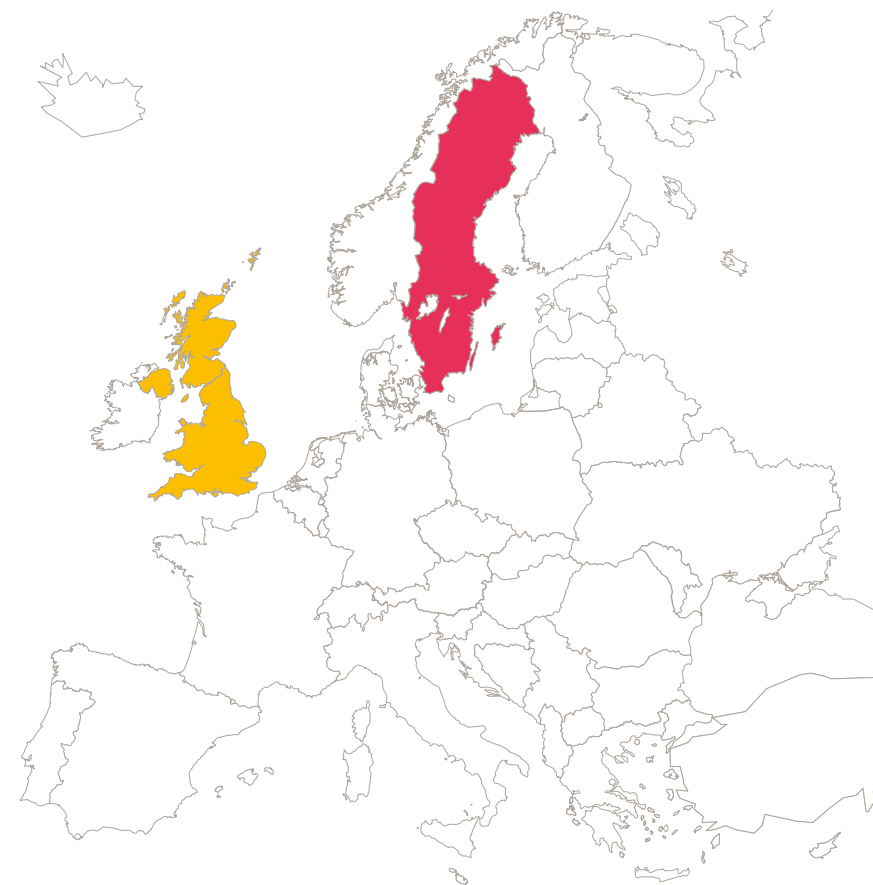
Er komt een openbaar register. De Bolagsverket, het Zweedse bedrijvenregistratiekantoor, zal het beheren. De registratieplicht geldt voor binnenlandse en buitenlandse rechtspersonen die een onderneming drijven in Zweden. Ook natuurlijke personen die in Zweden wonen en een trust of een naar buitenlands recht opgerichte gelijksoortige juridische constructies beheren, vallen onder de registratieplicht. Er komt een uitzondering voor rechtspersonen in de publieke sector en beursgenoteerde vennootschappen. Toegang tot het UBO-register zal niet in de wet geregeld worden, maar in voorschriften van bestuursorganen. Het is daarom nog onduidelijk welke informatie precies in het register komt.

In Zweden zijn bedrijven al verplicht om nationale aandeelhouders openbaar te maken. De overheid gebruikt dit gegeven als argument voor een openbaar UBO-register. Bij UBO's heerst de vrees dat kennis over de economische situatie van aandeelhouders kan leiden tot een toename van fraude, ontvoering en beroving.

Verenigd Koninkrijk

Het register in het Verenigd Koninkrijk 'People with Significant Control' (PSC) is in april 2016 in werking getreden en omvat al veel van de verplichtingen die het UBO-register oplegt. De Britse overheid heeft in september 2016 een consultatiedocument over het UBO-register gepubliceerd om na te gaan in hoeverre het PSC-register en andere bestaande nationale wetgeving al overeenstemt met de Richtlijn. De overheid heeft de reacties op de consultatiedocumenten nog niet gepubliceerd. Naar verwachting komt er een ministerieel statement over hoe de Richtlijn wordt geïmplementeerd en welke wijzigingen in het PSC-register nodig zijn. Het UK Companies House heeft besturen van bedrijven aangeschreven waarbij het vermoeden bestaat dat de registratie niet klopt, met het verzoek om hun registratie zo nodig te verduidelijken of aan te vullen.

In aanvulling hierop heeft het Companies House nieuwe statutaire formulieren geïntroduceerd om de UBO en wijzigingen van de UBO door te geven. Er is ook een voorstel om te verplichten dat wijzigingen in het economisch belang en de zeggenschap binnen 14 dagen worden ingeschreven bij het Companies House.

Consultatie van het UBO-register in Nederland

Op 31 maart 2017 heeft minister Dijsselbloem een conceptwetsvoorstel voor de invoering van het UBO-register ter consultatie aangeboden. Tot 28 april kon daarop gereageerd worden. In dit wetsvoorstel staat onder meer welke gegevens van de UBO in het UBO-register worden opgenomen en welke gegevens voor wie openbaar zijn (zie ook hieronder) en dat de Kamer van Koophandel de gegevens via het Handelsregister zal beheren.

Opvallend is dat een exacte definitie ontbreekt van wie als UBO kwalificeert. Dat wordt overgelaten aan lagere regelgeving. Daarnaast mist nog steeds een gedegen afweging van het recht op privacy ten opzichte van de noodzaak om het UBO-register (deels) openbaar te maken.

Het wetsvoorstel in hoofdlijnen

De belangrijkste punten uit het wetsvoorstel staan hier op een rij:

Wat is een UBO?

Een UBO is de uiteindelijk belanghebbende, oftewel iemand die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over een onderneming of een rechtspersoon. Het gaat om een natuurlijke persoon die meer dan 25% belang heeft in een onderneming of rechtspersoon. Een exacte definitie ontbreekt van wie als UBO kwalificeert, dat zal worden bepaald in lagere regelgeving (een zogeheten Algemene Maatregel van Bestuur).

Welke gegevens?

Een deel van de gegevens van de UBO wordt openbaar en dus voor iedereen toegankelijk:

- Naam
- Geboortemaand en -jaar
- Nationaliteit
- Woonstaat
- De aard en omvang van het economische belang van de UBO. Vanwege de privacy van de UBO komt geen registratie van het exacte percentage, maar wordt er alleen gewerkt met bandbreedtes van 25, 50, 75 en 100%.

De volgende set gegevens wordt niet openbaar en is alleen in te zien door bevoegde autoriteiten en de Financiële inlichtingen eenheid (FIE):

- BSN/buitenlands fiscaal identificatienummer (TIN)
- Geboortedatum
- Geboorteland en -plaats
- Woonadres.

Welke entiteiten?

Het gaat om de UBO's van de volgende entiteiten: bv's, nv's, stichtingen, verenigingen, rederijen, maatschappen, vof's, commanditaire vennootschappen, coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen, Europees economische samenwerkingsverbanden, Europese naamloze vennootschappen (SEs) en Europese coöperatieve vennootschappen (SCEs).

Het Fonds voor Gemene Rekening gaat vooralsnog niet onder de UBO-registratieplicht vallen. Er wordt nader onderzocht of dat nodig is. UBO's van buitenlandse ondernemingen en rechtspersonen worden niet in het register opgenomen.

Nederland voert geen register in voor trusts omdat het Nederlandse recht de trust of vergelijkbare constructies niet kent.

Bestaande ondernemingen en rechtspersonen moeten binnen 18 maanden na de inwerkingtreding van de UBO-wet UBO-gegevens registreren.

Wie heeft toegang tot het register?

Een deel van het register zal openbaar toegankelijk zijn. Maar dit deel is voor derden en meldingsplichtige instellingen, zoals dienstverleners, banken en verzekeraars, alleen doorzoekbaar op naam van de onderneming of rechtspersoon en niet op naam van de UBO. Dus zij kunnen alleen opzoeken wie de UBO van een bepaalde bv is en niet van welke bv's iemand een UBO is. Alleen voor de FIE geldt een uitzondering: deze instantie kan het register doorzoeken op natuurlijke personen.

Meldingsplichtige instellingen en de FIE moeten onjuistheden in het register melden aan het de KvK.

Privacywaarborgen

Ter bescherming van de privacy en persoonlijke levenssfeer van de UBO's zijn waarborgen opgesteld. Wanneer door het beschikbaar maken van uw gegevens in het register sprake is van een risico op bijvoorbeeld kidnaping of geweld, kunt u verzoeken om afscherming van de gegevens. Het gaat dan alleen om de afscherming van de openbare gegevens. Bevoegde autoriteiten zoals het Openbaar Ministerie, de politie en de Belastingdienst en de FIE kunnen de gegevens altijd inzien.

Tijdens de behandeling van een verzoek zijn de UBO-gegevens waar het om gaat niet zichtbaar in het openbare register.

Onze reactie

In beginsel zien wij in het UBO-register een waardevolle bron voor onderzoek door Europese en nationale autoriteiten. Maar bij de huidige vormgeving - en met name de openbaarheid van een gedeelte van het register - hebben wij ernstige bedenkingen. In het kader van zorgvuldige wetgeving vinden wij het opmerkelijk dat het consultatiewetsvoorstel geen definitie van UBO bevat. Enerzijds omdat de exacte invulling van het UBO-begrip via een besluit over het algemeen niet wordt beoordeeld door het parlement. Dat komt de democratische besluitvorming over de crux van het register niet ten goede. Anderzijds omdat de overheid in eerste instantie niet zelf de UBO's zal identificeren, maar deze taak overlaat aan de eigenaar van de onderneming, de bestuurder(s), of, als deze niet voorhanden zijn, de persoon die de dagelijkse leiding over de rechtspersoon heeft. Beide aspecten maken een duidelijke en weloverwogen definitie cruciaal.

Op de internetconsultatie-website van de overheid vindt u onze volledige reactie terug.¹

1. <https://www.internetconsultatie.nl/implementatiewetregistratieuiteindelijkbelanghebbenden/reacties>.

Het register zoals het op dit moment is voorgesteld, maakt een ernstige inbreuk op de privacy en veiligheid van UBO's. Dit lijkt ons alleen geoorloofd als nut en noodzaak boven alle twijfel verheven zijn. Het is nu niet duidelijk of het middel in verhouding staat tot het beoogde doel. Daarnaast is het niet duidelijk in welke mate het (deels openbaar) maken van het register bijdraagt aan de doelmatigheid en effectiviteit. In het consultatiewetsvoorstel en in eerdere brieven over de vormgeving van het UBO-register wordt hier vrijwel niet op ingegaan en ontbreekt een toetsing hiervan.

De privacywaarborgen die in het voorstel worden geboden lijken niet of weinig effectief te zijn. Zo is de registratie van gebruikers relatief te omzeilen door een bedrijfsaccount te gebruiken. De toegevoegde waarde van de openbaarheid van het register moet eerst nog worden aangetoond, maar als iedereen de mogelijkheid krijgt om de privacygevoelige UBO-gegevens uit het register op te vragen, vereist dat naar ons idee dat de transparantie zo veel mogelijk wederzijds is. De gebruiker zou zich persoonlijk moeten identificeren, aangeven waar de informatie voor wordt opgevraagd en wat er exact mee wordt gedaan.

Het risico van de schending van de privacyrechten van UBO's is dat zij zelf op zoek gaan naar mogelijkheden om buiten het UBO-register te blijven. Dat kan de informatie in het UBO-register ernstig vertroebelen, waardoor het ook een minder effectief middel wordt voor overheidsinstellingen.

Kritiek van Transparency International

Onlangs heeft de Nederlandse tak van NGO Transparency International een onderzoeksrapport gepubliceerd waarin zij de efficiëntie van de UBO-wetgeving die nu al van kracht is, toetsen voor het aanpakken van witwaspraktijken. Ook blikken zij vooruit op eventuele maatregelen. Zo uiten zij de volgende punten van kritiek:

- Nederlandse entiteiten die onderdeel zijn van ingewikkelde buitenlandse structuren hebben zelf niet altijd zicht op wie de UBO's zijn. Praktisch gezien is het dus lastig voor hen om deze informatie te moeten aanleveren.

- Er is geen instantie aangewezen die de aangeleverde informatie gaat controleren.
- Een drempel van 25% is te hoog en zal misbruik van het systeem makkelijk maken.
- Het is lastig voor instanties om de informatie van hun buitenlandse cliënten te controleren, vooral als deze cliënten uit landen komen waar informatie niet goed wordt vastgelegd en als zij zelf geen informatie willen prijsgeven. Hierbij moet vooral gedacht worden aan cliënten met een buitenlandse trust. Een trust is een entiteit die vooral vanuit privacyoverwegingen wordt gebruikt. In contracten wordt vaak expliciet informatieverstrekking aan derde partijen uitgesloten.

Volgens de organisatie gaan huidige plannen voor het openbaar maken van UBO's nog niet ver genoeg. Zij stellen zelf de volgende maatregelen voor:

- De drempel voor UBO's van 25% naar 10% te verlagen.
- Een onafhankelijke autoriteit aan te stellen om UBO-gegevens te controleren. Nederlandse entiteiten moeten worden verplicht om deze autoriteit op de hoogte te houden van alle wijzigingen wat betreft UBO-informatie.
- Buitenlandse trusts die verbonden zijn aan Nederland moeten verplicht worden om UBO-gegevens door te geven.
- Entiteiten die geen informatie verstrekken, moeten hoge boetes krijgen en bij opzet moet daar een gevangenisstraf op staan.

De kritiekpunten van Transparency International - zeker wat betreft de moeilijkheid om UBO-informatie te achterhalen wanneer buitenlandse entiteiten betrokken zijn - herkennen we in grote mate. De vormgeving van de UBO-wetgeving laat duidelijk te wensen over. Voor die onzekere toegevoegde waarde wordt aan de andere kant wel het recht op privacy van de betrokken UBO's geschonden doordat Nederland het UBO-register openbaar wil maken. Het rapport van Transparency International gaat helaas niet in op de mate waarin de openbaarheid van het UBO-register bijdraagt aan het bestrijden van terrorismefinanciering en witwassen. Ook wordt weinig aandacht besteed aan de privacy van UBO's die wordt geschonden. In het licht van de kritiekpunten vinden wij dat essentiële vragen.

Ontwikkelingen rondom aanpassing van de Richtlijn

In juli 2016 heeft de Europese Commissie (EC) een voorstel ingediend om de Richtlijn voor wat betreft de verplichte invoering van het UBO-register aan te scherpen. Het doel van het voorstel is om het witwassen van geld nog beter te voorkomen door meer transparantie te eisen. Zo stelt de EC voor om de drempel in het register te verlagen, meer soorten entiteiten op te nemen en het register toegankelijker te maken.

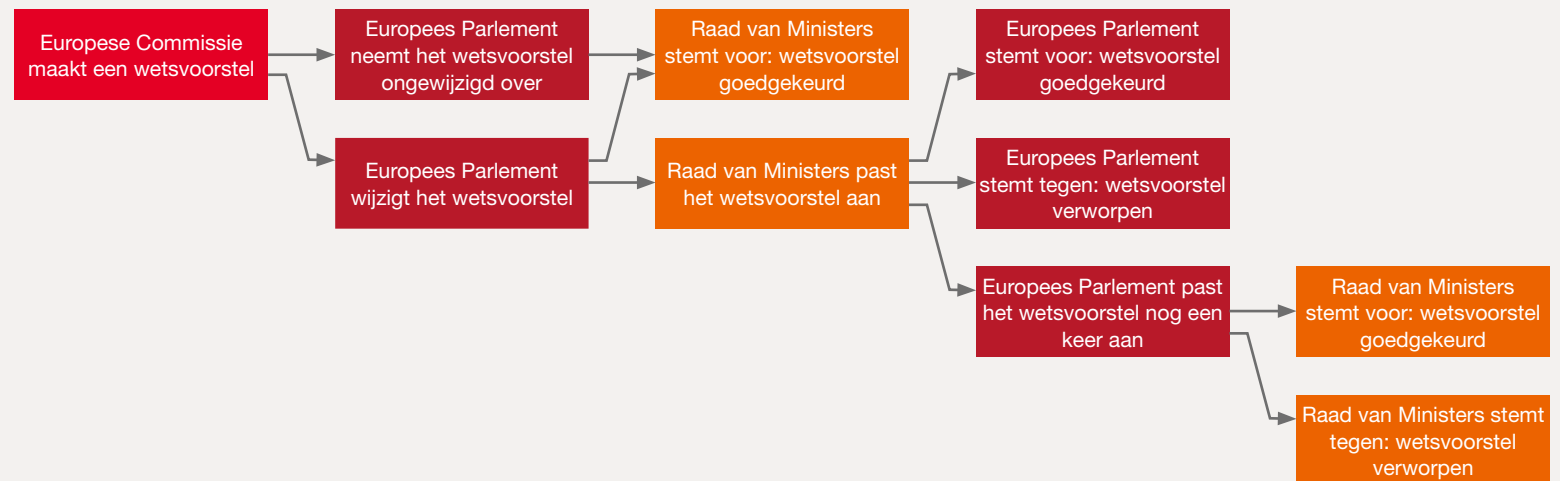
Het voorstel betreft een update van de vierde antiwitwasrichtlijn (Richtlijn) en wordt ook wel de vijfde antiwitwasrichtlijn genoemd (AMLD V). Volgens de besluitvormingsprocedure van de EU (de zogenaamde codecision procedure, zie schema), kunnen zowel de Raad van Ministers (ook wel genoemd de Raad van de Europese Unie of kortweg Raad genoemd)² als het Europees Parlement (EP) het voorstel van de EC amenderen. De procedure werkt als volgt: de EC publiceert een nieuw wetsvoorstel. Eerst gaat het voorstel naar de bevoegde commissie in het EP. Deze commissie bepaalt het standpunt van het EP. Om de procedure sneller te laten verlopen, vinden er daarna vaak al onderhandelingen plaats met de EP. Als de Raad en het EP een compromis bereiken kan de rest van de codecision procedure gevolgd worden. Dan keurt het EP het voorstel plenair goed, en gaat het voorstel vervolgens naar de Raad.

Europese Commissie-voorstellen voor wijziging antiwitwasrichtlijn

De EC heeft onder andere de volgende voorstellen gedaan.

- Voor beleggingsentiteiten kwalificeren personen met een belang van 10% als UBO. Dat is dus een verlaging van het vereiste belang van meer dan 25% dat voor alle overige entiteiten geldt.
- UBO's van entiteiten (zoals een bv), alsmede UBO's van trusts en stichtingen (of vergelijkbare vormen daarvan) die een onderneming uitoefenen, worden opgenomen in een openbaar UBO-register.
- UBO's van trusts en stichtingen (of vergelijkbare vormen daarvan) die geen onderneming uitoefenen, worden opgenomen in een UBO-register dat toegankelijk is voor derden met een legitiem belang.
- De UBO-registers van de verschillende EU-lidstaten worden aan elkaar gekoppeld, zodat UBO-informatie in de hele EU toegankelijk wordt.

De gewone wetgevingsprocedure: van voorstel tot wet

2. NB Dit is niet hetzelfde als de Europese Raad.

De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming waarschuwt dat de maatregelen die de Commissie voorstelt niet proportioneel zijn in verhouding tot het beoogde doel en dat ze significante en onnodige risico's meebrengen voor de persoonlijke privacy en databescherming. Ook bestaat volgens de toezichthouder het gevaar dat de verzamelde data voor andere doelen gebruikt gaan worden dan het voorkomen van witwassen.

Europees Parlement: nog meer transparantie

De daartoe bevoegde commissies van het EP hebben in februari een aantal amendementen aangenomen op het voorstel van de EC. De amendementen gaan op sommige onderdelen nog verder dan de EC in het transparant maken van de registers.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het voorstel van de EC zijn de volgende.

- Iedere Europese burger kan toegang krijgen tot de registers - inclusief de UBO-informatie van trusts en stichtingen (of vergelijkbare vormen daarvan) die geen onderneming uitoefenen - dus niet slechts burgers die een 'legitiem belang' hebben.
- Alle juridische constructies die een structuur en functie hebben die lijken op trusts moeten door lidstaten als trusts behandeld worden en ze moeten aan alle eisen voor transparantie voldoen.

In maart 2017 heeft het EP besloten om de onderhandelingen met de Raad te starten.

De Raad: iets terughoudender

Ondertussen zijn er al een aantal onofficiële teksten gepubliceerd met daarin standpunten van de Raad en hebben de lidstaten onderling onderhandeld over welke positie de Raad zal innemen ten opzichte van het EP. Het belangrijkste standpunt van de Raad lijkt het schrappen van een paragraaf over het tot UBO kwalificeren van aandeelhouders in een beleggingsentiteit vanaf 10% (waar ook Nederland tegen was). Net als het EP wil de Raad entiteiten sneller behandelen als trustfondsen. Ook geeft de Raad aan dat de toegang tot het register in overeenstemming moet zijn met databeschermingswetgeving.

De verwachtingen voor de tweede helft van het jaar

In de huidige onderhandelingen tussen het EP en de Raad lijkt het er op dat de Raad zich terughoudender opstelt over het ontsluiten van gegevens dan het EP. Het is dus afwachten hoe de uiteindelijke versie van het EC-voorstel tot aanscherping van de Richtlijn eruit komt te zien en in hoeverre de Raad het voorstel gaat afzwakken.

Richtlijn over toegang tot UBO-informatie voor belastingautoriteiten

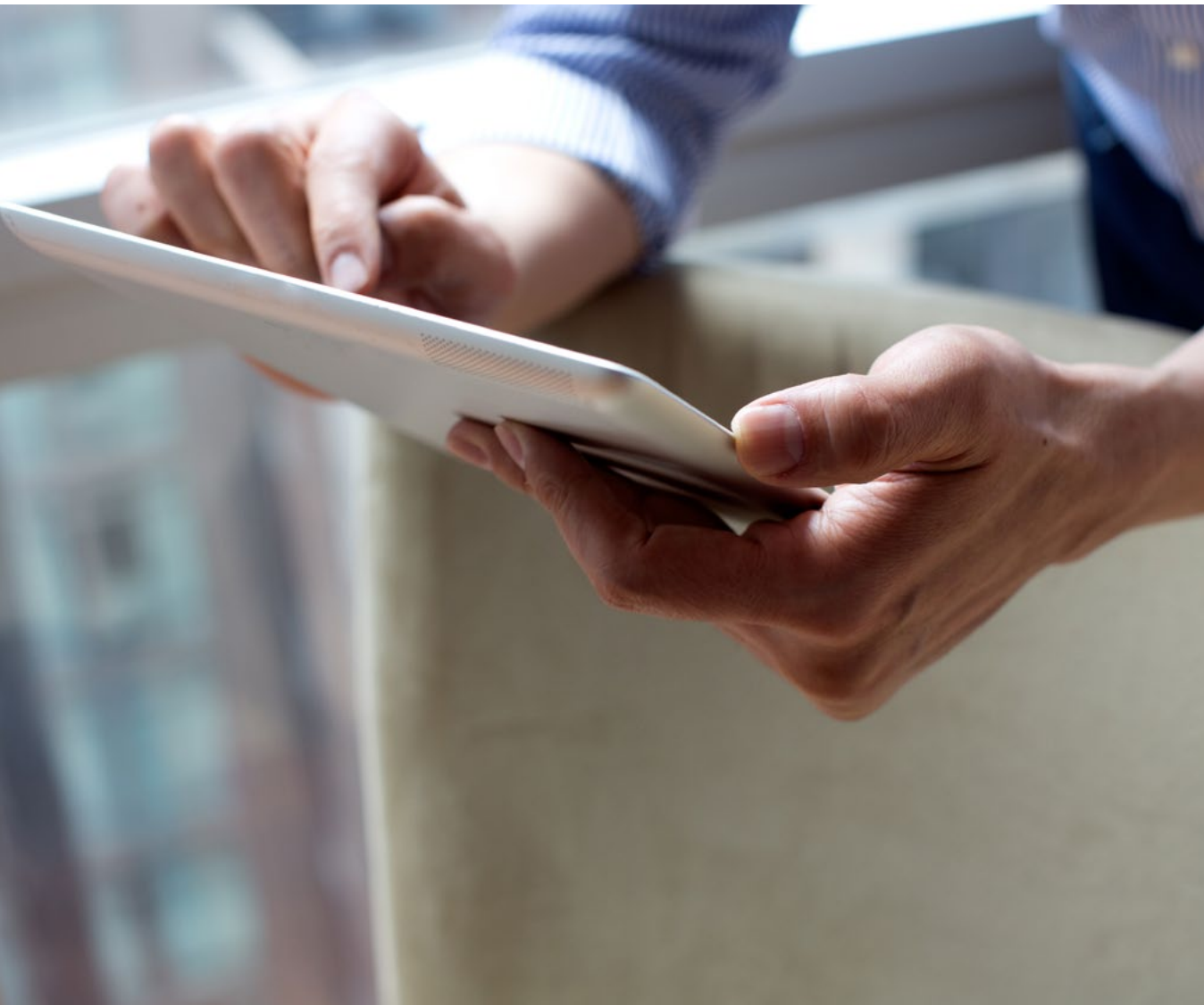
Los van het wijzigingsvoorstel voor de Richtlijn heeft de Raad op 6 december 2016 een andere richtlijn aangenomen die lidstaten verplicht om elkaar onderling toegang te bieden tot UBO-informatie.

Tijlijn AMLD V

Het is duidelijk gebleken dat deze voorstellen niet voldoende breed worden gedragen binnen de EU. In de reguliere wetgevingsprocedure is het voorstel vastgelopen en is het aanpassingsvoorstel een bijzondere overlegsituatie ingegaan waarbij de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad met elkaar overleggen. Die procedure kan de nodige tijd vergen. De datum van 1 januari 2017 is in ieder geval verstreken en de andere aanpassingen lijken enigszins te worden verzacht.

Tot slot

Het aanpassen van de Richtlijn verloopt traag, relatief veel EU-lidstaten hebben de deadline van 26 juni 2017 niet gehaald en meerdere EU-lidstaten kiezen voor een besloten UBO-register. In deze drie ontwikkelingen zien wij een verschuiving van het sentiment in vergelijking met eerdere jaren. Transparantie staat nog steeds hoog op de agenda, maar er lijkt een worsteling te zijn met de manier waarop die wordt vormgegeven en wat de impact daarvan is op betrokkenen.

Dat veranderde sentiment biedt meer ruimte voor het broodnodige balanceren tussen transparantie en het recht op privacy. Dat biedt perspectief op het gedegen maatschappelijk debat die deze moeilijke en caleidoscopische afweging verdient!

Terugblik

www.pwc.nl

Op zoek naar de balans tussen transparantie en privacy

Onderzoek naar de impact van het UBO-register op vermogende families en familiebedrijven in twaalf Europese landen
December 2015

In de eerste publicatie over het UBO-register: **“Op zoek naar de balans tussen transparantie en privacy”**, informeren wij u over de gevolgen van het UBO-register voor u en uw (familie)bedrijf en hoe de bredere Europese context eruitziet. Daarvoor is in twaalf EU-lidstaten onderzoek gedaan naar de impact van het UBO-register op vermogende families en familiebedrijven. – december 2015

www.pwc.nl

Wat is de ruimte voor privacy in een transparante wereld?

Het vervolgonderzoek naar de impact van het UBO-register op vermogende en ondernemende families in vijftien Europese landen
Juli 2016

In de tweede publicatie over het UBO-register: **“Wat is de ruimte voor privacy in een transparante wereld?”**, vindt u een status update van de implementatie van het UBO-register binnen de EU en leest u hoe in de VS tegen deze problematiek wordt aangekeken. Daarvoor is in vijftien EU-lidstaten onderzoek gedaan naar de impact van het UBO-register op vermogende families en familiebedrijven. – juli 2016

Verantwoording

Bij dit onderzoek zijn onze PwC-specialisten op het gebied van family business uit zestien landen betrokken. Het gaat om België, Duitsland, Cyprus, Finland, Gibraltar, Ierland, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Spanje, het Verenigd Koninkrijk en Zweden.

In deze bijlage lichten wij onze onderzoeksopzet en -aanpak toe.

Onderzoeksvraag

Onze centrale onderzoeksvraag luidt:

Wat is de impact van het UBO-register dat door de vierde antiwitwasrichtlijn wordt geïntroduceerd, op eigenaren van familiebedrijven en hun familie?

Hiervoor hebben wij de volgende deelvragen opgesteld:

1. Hoe wordt het UBO-register geïmplementeerd door de verschillende EU-lidstaten?
2. Hoe verloopt het (politiek en maatschappelijk) debat over (de invoering van) het UBO-register en waar concentreert zich dat op?
3. Wat is de toegevoegde waarde van een (openbaar) UBO-register?

Onderzoeksmethode

Aan onze Family Business specialisten van de betrokken landen hebben wij aan de hand van de deelvragen een questionnaire met een vijftiental vragen voorgelegd. De uitkomst van de questionnaire hebben wij in een overzicht verwerkt, dat wij vervolgens weer aan de betrokken landen ter commentaar hebben voorgelegd. Naar aanleiding hiervan hebben wij zo nodig nog specifieke vervolgvragen gesteld.

Contact

Neem voor meer informatie over een specifiek land contact op met de familiebedrijvenspecialist ter plekke:

Nederland

Renate de Lange-Snijders
+31 (0) 88 792 39 58
renate.de.lange@pwc.com

Casper de Nooijer
+31 (0) 88 792 19 35
casper.de.nooijer@pwc.com

Charlotte Zandvoort-Gerritsen
+31 (0) 88 792 47 94
charlotte.zandvoort-gerritsen@pwc.com

België

Philippe Vyncke
+32 (0)9 268 8308
philippe.vyncke@pwc.com

Ierland

Ruairi Cosgrove
+353 1 792 6000
ruairi.cosgrove@ie.pwc.com

Polen

Jakub Matusiak
+48 227 464 044
jakub.matusiak@pl.pwc.com

Cyprus

Tony Hadjiloucas
+357 25 555 270
tony.hadjiloucas@cy.pwc.com

Luxemburg

Alain Meunier
+352 (0)49 48 48 3314
alain.meunier@lu.pwc.com

Portugal

Rosa Areias
+351 (0)225 433 197
rosa.areias@pt.pwc.com

Duitsland

Hartwig Welbers
+49 (0)711 25034 3165
hartwig.welbers@pwc.com

Malta

Mirko Rapa
+356 (0)2564 6738
mirko.rapa@mt.pwc.com

Spanje

Gemma Moral
+34 (0)915 684 467
gemma.moral@es.pwc.com

Finland

Kari Stenqvist
+358 (0)20 787 7000
kari.stenqvist@fi.pwc.com

Noorwegen

Dag Saltnes
+47 952 60 632
dag.saltnes@pwc.com

Verenigd Koninkrijk

Matthew J Timmons
+44 (0) 20 7804 6561
matthew.j.timmons@pwc.com

Gibraltar

Patrick Pilcher
+350 200 73520
patrick.s.pilcher@gi.pwc.com

Oostenrijk

Rudolf Krickl
+43 (0)1 501 88 3420
rudolf.krickl@pwc.com

Zweden

Peter Hellqvist
+46 (0)10 212 5291
peter.hellqvist@pwc.com

Voor overige vragen kunt u contact opnemen met:

PwC
Knowledge Centre
Fascinatio Boulevard 350
3065 WB Rotterdam
Postbus 8800
3009 AV Rotterdam
Telefoon: +31 (0) 88 792 43 51
E-mail: knowledge.centre@nl.pwc.com

Deze uitgave is afgesloten op 6 juni 2017.
Latere ontwikkelingen zijn hierin niet opgenomen.

Redactie

Judith van Arendonk-Day
Pjotr Anthoni
Miriam Beltman-Versluijs
Kenny van der Loos
Nathalie de Rhoter
Valerie Schulte-Nordholt
Bianca Troost
Mitra Tydeman

Bij PwC willen we een bijdrage leveren aan het vertrouwen in de maatschappij en het oplossen van belangrijke problemen. Wij zijn een netwerk van firma's in 157 landen met meer dan 208.000 mensen. Bij PwC in Nederland werken ruim 4.400 mensen met elkaar samen. Wij zien het als onze taak om kwaliteit te leveren op het gebied van assurance-, belasting- en adviesdiensten. Vertel ons wat voor u belangrijk is. Meer informatie over ons vindt u op www.pwc.nl.

© 2017 PwC verwijst naar de Nederlandse firma en kan soms naar het PwC-netwerk verwijzen. Elke aangesloten firma is een afzonderlijke juridische entiteit. Kijk op www.pwc.com/structure voor meer informatie.